

**Kompleks neonatalnih
dijareja teladi**

Vrijeme izbijanja bolesti i glavne skupine uzročnika

- Najčešće prvih 30 dana života
- Nespecifični uzročnici (kolostralna imunost, smještaj, hrana, starost majki)
- Bakterije
- Virusi
- Protozoe
- Akutni nediferencirani proljev novorođene teladi

Uzročnici dijarejeja teladi

Uzročnik	Dob (dani)
Enterotoksigena <i>E. coli</i>	3 - 5
Prianjajuća i brišuća <i>E. coli</i>	20 - 30 (4-60)
<i>Salmonella</i> spp.	5 - 42
<i>Cl. perfringens</i> tip B i C	5 - 15
<i>Cryptosporidium</i>	5 - 35
<i>Eimeria</i>	➤ 30
Rotavirus	5 - 15 (35)
Koronavirus	5 - 21 (35)
Ostali virusi	14 - 30 (i starija telad)

Incidencija uzročnika proljeva teladi (Velika Britanija)

- *E. coli* 4%
- Rotavirus 34%
- Koronavirus 6%
- *Eimeria* 34%
- *Cryptosporidium* 38%

Cryptosporidium

- Uzročnik *Cryptosporidium parvum*
- 5-35 dana, najčešće 2 tjedan života
- Bez odgovora na terapiju, osrednji proljev, ograničen
- U kombinaciji s rota- i koronavirusom – iznurenost i uginuća
- Može biti ozbiljan problem na farmi
- Vrlo brzo se umnaža i širi u uzgoju – ciklus 3-7 dana, izlučuju oociste 12 dana
- Teško kontrolirati u uzgoju – higijena i otpornost

Cryptosporidium

- Oociste otporne na vanjske uvjete
- Šire se od krava, okoliša, vode, radnika
- Preživljava od -20 do 60°C do 12 mjeseci
- Nema komercijalne imunoprofilakse
- Terapija
- DIJAGNOSTIKA !!!!!
- *C. andersoni* – smanjuje mliječnost i prirast

Terapija

- Davanje tekućine i elektrolita
- Promjena hranidbe
- Antimikrobna terapija
- Imunoglobulinska terapija
- Davanje antidijaroika i apsorbenata

Procjena stupnja dehidracije

	Slaba dehidracija gubitak do 4% tjelesne mase	Srednja dehidracija gubitak 4-8% tjelesne mase	Jaka dehidracija gubitak više od 8 % tjelesne mase
Mogućnost stajanja	tele normalno stoji	tele često postrance leži	tele stalno postrance leži
Upadanje očne jabučice u očnu duplju	do 2 milimetra	od 2 do 4 milimetra	više od 4 mm
Koža vrata u nabor, prvotni položaj	4 sekunde	6 sekundi	Više od 6 sekundi
Temperatura kože (na opip rukom)	koža je topla	koža je nešto hladnija	koža je izrazito hladna

Peroralno davanje tekućine i elektrolita

- Započeti ODMAH nakon nastupa proljeva NE PRESTATI PRERANO
- Klinički znakovi dehidracije - gubitak 6% mase
- Oralni pripravci za rehidraciju - **natrij, kalij, bikarbonat, glukoza, glicin ili alanin** - umjesto bikarbonata acetat ili citrat
- Uskraćivanje mlijeka - napušta se, ne dulje od 24 sata
- Mlijeko 12 % tjelesne mase / dan

Potreba za nadoknadom tekućine

- Zdrava telad 5 - 6 L
- Slabiji proljev 8 - 9 L
- Ozbiljan proljev 10 -12 L
- Kod oralnog davanja resorbira se 60 - 80 % tekućine
- Povećava se količina fecesa - nije greška u terapiji

Davanje tekućine i elektrolita - iv infuzije

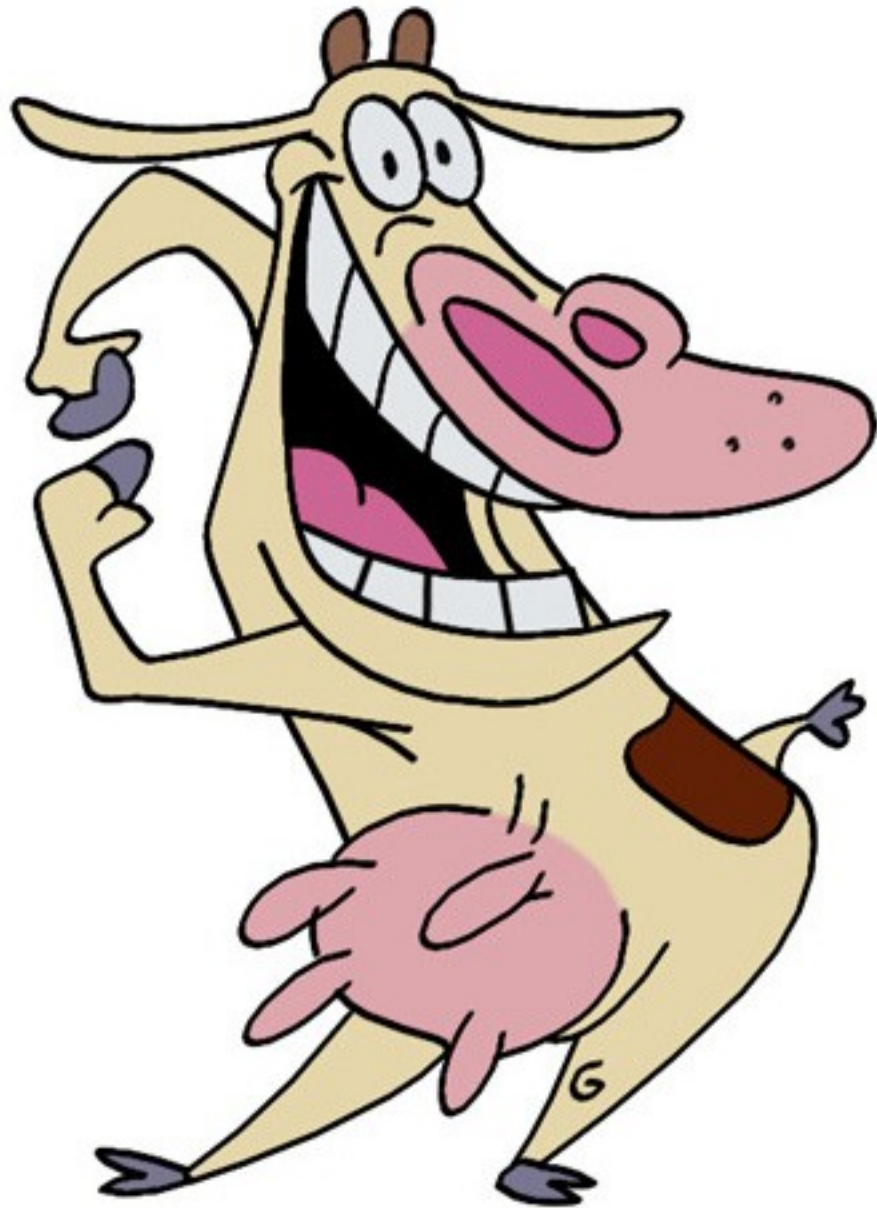
- Gubitak više od 8% tjelesne mase - iv infuzije
- Acidoza - u izotoničnoj infuzijskoj otopini Na bikarbonat (13g/L), dekstroza 100mL / kg tjel. mase tijekom prvih 4-6 sati 5-8 mL / kg tjel. mase idućih 20 sati
- Istodobno oralno davanje elektrolita, energije, pufera

Terapija drugim lijekovima

- Antimikrobni lijekovi - ne davati kod proljeva koje uzrokuju virusi i protozoe
- - *E. coli* - peroralno davanje
- - *Salmonella* spp. - parenteralno davanje
- Crijevni apsorbenti- pektin i kaolin

Preventiva

- Izloženost teladi uzročnicima proljeva svesti na minimum - izolacija, posebno rodilište, dezinfekcija
- Nespecifična otpornost - dobra hranidba gravidnih krava, kolostrum
- Najveći dio proljeva (75 -90 %) pripisuje se *E. coli*, rotavirusu / koronavirusu - posljednjih 10 godina kriptosporidije
- Imunoprofilaksa gravidnih ženki - *E. coli*, rotavirus, koronavirus
- Vakcinacija 7-5 i 4-2 tjedna prije teljenja, revakcijacija jedna aplikacija
- **KOLOSTRUM !!**

Hvala na
pozornosti